

VUOSI- RAPORTTI 2019

SISÄLLYS

Esipuhe: Demokratia on uhattuna	3
Yhteenveto	4
Poimintoja tuloksistamme	6
Dialogin tukemista ja osaamisen vahvistamista – Demon ohjelmat	
Mosambik	7
Myanmar	8
Tunisia	9
Sambia	10
Etiopia	11
Sri Lanka	11
Demokratia mukaan poliittiseen keskusteluun – Demon viestintä ja vaikuttamistyö.....	12
Ihmiset	14
Talous.....	15

DEMOKRATIA ON UHATTUNA

Demokratian tila on viime aikoina heikentynyt myös vakiintuneissa demokratioissa, mikä on huolestuttavaa. Tämä tulee esiin globaalia demokratian tilaa mittaavissa raporteissa, joita ovat tuottaneet esimerkiksi International IDEA, Economic Intelligence Unit (EIU) ja Freedom House. Demokratian mittaaminen ei ole yksiselitteistä, mutta raportit antavat hälyttävän kuvan demokratiasta ja nostavat esiin tarpeen puolustaa sitä.

International IDEA varoitti raportissaan demokratian olevan uhattuna. Sen mukaan useimmat autoritaarisuuteen kallellaan olevat demokratian hybridimuodot sekä ei-demokraattiset valtiot eivät ole joitain poikkeuksia lukuun ottamatta saaneet aikaiseksi hyviä, kestäviä muutoksia. Sen sijaan kestävää kehitystä tukevat olosuhteet toteutuvat demokratioissa muita hallintomuotoja todennäköisemmin. Valinta ei ole autoritaarisuuden ja demokratian välillä, vaan maailma tarvitsee enemmän ja parempaa demokratiaa.

EIU:n mukaan vain 45,5 % maailman valtioista on demokraattisia (joko täysiä tai puutteellisia demokratioita). Yhdysvaltalainen Freedom House ei myöskään anna kovin mairittelevaa kuvaa Freedom of the World 2020 -raportissaan. Pääviesti on, että demokratiaa ja moniarvoisuutta vastaan hyökätään.

Koronapandemia ja lukuisat perus- ja ihmisoikeuksien rajoitukset ovat aiheuttaneet huolta pandemian vaikutuksista demokratialle. Odotettavissa on autoritaarisuuden nousua, mikäli rajoituksia ei pureta ja pandemiaa käytetään tähän tekosyynä. Jatketaanko kansalaisten valvontaa pandemian jälkeenkin, siirretäänkö vaaleja mielivaltaisesti ja tuleeeko tästä yhteiskunnissa hyväksytympää osana uutta koronanjälkeistä normaalia?

Demolle vuosi 2019 merkitsi kuitenkin onnistumisia, joita kuvataan tässä vuosiraportissa. Demolla on vahvempi asema kuin kertaakaan aikaisemmin sen 15-vuotisen historian aikana. Sen rahoitus on turvattu osana ulkoministeriön kehitysyhteistyörahoitusta – mikä vahvistaa Suomen sitoutumista demokratiatukeen – ja järjestön resurssit ovat kasvaneet saavutettujen, mitattavien tulosten ansiosta.

Siitä huolimatta Suomen tulee vielä painokkaammin puolustaa inklusiivista monipuoluedemokratiaa. Nyt on aika asettaa demokratia keskeiseksi päämääräksi kehitys-, ulko- ja turvallisuuspolitiikassa. Suomella on hyvä mahdollisuus profiloitua kansainvälisesti meille tärkeän arvon, demokratian puolustajana.

Anu Juvonen, toiminnanjohtaja

Naispoliitikkoja Myanmarin Step Democracy -hankkeen koulutuksessa.

YHTEENVETO

Demon ohjelmien päämääränä on moniarvoisten ja inklusiivisten monipuoluejärjestelmien vahvistaminen kumppanimaissa. Puolueet ovat demokratian peruspilareita, ja Demo tukee niiden kykyä tehdä yhteistyötä, edustaa kansalaisia monimuotoisesti, kehittää ohjelmallista työtä ja tuoda kansalaisten näkemyksiä poliittiseen päätöksentekoon.

Keskeisillä poliittisilla toimijoilla on turvallinen tila keskustelulle

Vahvistunut luottamus ja dialogi puolueiden välillä antaa puolueille mahdollisuuden neuvotella ja toimia yhdessä, ja kaikki puolueet pääsevät osallistumaan ja vaikuttamaan. Kun puolueiden välillä on luottamusta ja hyvää yhteistyötä, ne voivat yhdessä työstää tärkeitä katsomiaan asioita yhteiskunnan ja demokratian kehittämiseksi ja tukea monipuoluejärjestelmää.

Dialogille turvallisen tilan luomiseksi Demo tukee yhdessä kumppaneidensa kanssa pysyvien monipuoluefoorumien perustamista ja fasilitointia. Foorumit tarjoavat puolueille alustan yhteistyölle, keskustelulle ja keskinäiselle oppimiselle. Vuonna 2019 Demon tukemia monipuoluefoorumeita eri politiikkataseilla oli käynnissä Myanmarissa, Sambiassa ja Tuniassa. Foorumit ovat onnistuneet tuomaan keskeiset poliittiset puolueet yhteen, ja niiden yhteistyöstä on syntynyt konkreettisia tuloksia Myanmarissa ja Tuniassa, missä puolueiden välisellä yhteistyöllä ei ole vielä kovin pitkää historiaa. Sambiassa naispoliitikkojen monipuoluefoorumit ovat toimineet onnistuneesti siitä huolimatta, että maan poliittinen tilanne on ollut erittäin jännittynyt.

Monipuoluefoorumit tarjosivat vakiintuneen tilan puolueiden väliselle dialogille. Monipuoluefoorumit kolmessa maassa tapasivat kaiken kaikkiaan 18 kertaa vuoden 2019 aikana.

Poliittisten toimijoiden osaaminen vahvistuu ja ne kanavoivat kansalaisten näkemyksiä puolueiden tekemään politiikkaan

Poliittisten puolueiden vastuullisuus kansalaisia kohtaan on demokratian ytimessä. Kun puolueet ja poliitikot saavat tukea strategisen ohjelmityön tärkeydestä, tasa-arvon huomioimisesta päätöksenteossa ja monipuoluedialogin hyödyistä, ne voivat laatia parempia linjauksia ja vaikuttaa päätöksentekoon. Demokratian kannalta on olennaista, että kansalaiset tietävät, mitä linjauksia puolueilla on ja millaista politiikkaa ne pitkällä tähtäimellä kannattavat.

Poliitikkojen tieto ja taidot esimerkiksi poliittisten ohjelmien muodostamisesta, äänestäjäkunnan ja kansalaisyhteiskunnan kanssa käydyn keskustelun merkityksestä, parlamentin valvontaroolista ja ihmisoikeuksista ovat vahvistuneet.

Keskeisessä osassa Demon työtä onkin sekä puolueiden että poliitikkojen osaamisen vahvistaminen. Myanmarissa ja Tunisiassa tätä tehdään monipuoluepohjalta toimivien politiikkakoulujen kautta, kun taas Sambiassa koulutukset on suunnattu erityisesti naiskunnanvaltuutetuille. Mosambikissa Demon toiminta vahvistaa parlamentin valiokuntien osaamista parlamentin valvontarooliin liittyen. Vuoden 2019 tulokset näyttävät poliitikkojen tietojen ja taitojen kasvaneen.

Puolueet ja poliitikot tekevät yhteistyötä keskenään, ja naiset osallistuvat aktiivisesti politiikan prosesseihin

Demo edistää avointa, keskustelevaa poliittista kulttuuria puolueiden välillä. Kestävän rauhan, vakauden ja demokraattisen kehityksen edellytyksenä on poliitikkojen toimiva yhteistyö mielipide-eroista huolimatta. Erilaisiin käytäntöihin ja konteksteihin tutustuminen voi vaikuttaa poliitikkojen toimintaan ja tukee inklusiivista demokratiaa sekä puolueiden sisällä että niiden välillä. Yhteistyötä sekä kuuntelu- ja keskustelutaitoja kehittämällä poliitikot voivat vahvistaa puolueiden painoarvoa, luotettavuutta ja läpinäkyvyyttä. Lisäksi naisilla, nuorilla ja vähemmistöillä on oltava tasavertaiset mahdollisuudet saada äänensä kuuluviin puolueiden sisällä ja poliittisissa prosesseissa.

Demon hankkeissa koulutetaan poliittisia toimijoita demokratiaa ja tasa-arvoa edistävästä käytännöstä, tuetaan puolueita osallisuuden kehittämisessä ja vahvistetaan naisten ja nuorten kykyä vaikuttaa. Monipuoluepohjalta toteutettava toiminta tukee puolueiden välistä yhteistyötä, mikä näkyy selvästi myös tuloksissa. Esimerkiksi Myanmarin ja Tunisian politiikkakoulut ovat lisänneet osallistujien kiinnostusta toimia yhdessä muiden puolueiden edustajien kanssa. Ne perustuvat intensiivisiin, pitkäkestoisiin ja laadukkaisiin peruskursseihin, alumnitoimintaan sekä osallistujien hyvinvoinnin ja turvallisen ympäristön huomioimiseen.

Puolueiden välinen yhteistyö on lisääntynyt, ja puolueiden kyky vahvistaa sukupuolten tasa-arvoa toiminnassaan on vahvistunut.

POIMINTOJA TULOKSISTAMME

Mosambikissa parlamentin valvontarooli kaivannaisteollisuuden sosiaalisista, taloudellisista ja ympäristöllisistä vaikutuksista vahvistui, kun valiokunnat pitivät aikaisempaa enemmän kuulemisia hallitukselle kaivannaisteollisuudesta, ja niiden tekninen osaaminen aiheesta kasvoi.

Myanmarissa Shanin osavaltion 12 puolueesta koostuva monipuoluefoorumi muotoili, hyväksyi ja jätti yhteisen lakialoitteen. Tämä oli nuoren demokratian ensimmäinen monipuolueyhteistyössä syntynyt lakialoite osavaltiotasolla.

Tunisiassa 13 puolueen puoluejohto allekirjoitti yhteisen kannanoton eettisestä vaalikampanjoinnista vuoden 2019 vaalien alla, mikä oli Demon tukeman korkean tason monipuoluefoorumin dialogin tulosta.

Sambiassa koulutusten osallistujien tiedot ja taidot politiikkalinjausten muodostamisesta ja puolueiden tasa-arvosuunnitelmien monitoroinnista nousivat keskimäärin 26 prosenttiyksikköä.

Etiopiassa 58 puoluetta osallistui uraauurtavaan, monipuoluepohjaiseen koulutukseen naisten poliittisen osallistumisen vahvistamisesta. Tämä oli pilottihankkeemme ensimmäinen koulutus maassa, jossa puolueiden välinen yhteistyö on vasta rakentumassa.

Sri Lankassa aloitimme uuden hankkeen maan eri alueita edustavien naispoliitikkojen monipuolueverkoston luomiseksi.

DIALOGIN TUKEMISTA JA OSAAMISEN VAHVISTAMISTA – DEMON OHJELMAT

MOSAMBIK

Demo tukee Mosambikissa parlamentin roolin vahvistamista kaivannaisteollisuuden ja luonnonvarojen hallinnassa. Ohjelman ensimmäinen vaihe alkoi vuonna 2017 ja päättyi vuonna 2019, ja se on osa Suomen kahdenvälistä maastrategiaa Mosambikissa. Ohjelmaa toteuttaa Mosambikissa Demon kumppani Instituto para Democracia Multipartidária (IMD), ja mukana on myös hollantilainen Netherlands Institute for Multiparty Democracy (NIMD). Ohjelman tavoitteena on vahvistaa maan parlamentin ja kuuden maakuntatason parlamentin osaamista ja valvontaroolia kaivannaisteollisuuden vaikutuksista sekä lisätä niiden valmiuksia seurata ja arvioida olemassa olevan lainsäädännön toimeenpanoa sekä luonnonvarojen hallinnointia.

Ohjelmassa parlamentin kaksi valiokuntaa ja maakuntaparlamentit Inhambanen, Manican, Teten, Zambežian, Nampulan ja Cabo Delgadoon maakunnissa saivat koulutusta kaivannaisteollisuuden hallinnasta ja vaikutuksista sekä siihen liittyvästä lainsäädännöstä, ja myös kansallisen ja maakuntatason parlamenttien välistä yhteistyötä tuettiin. Lisäksi parlamenttiedustajille järjestettiin monitorointivierailuja kaivospaikkakunnille, joissa keskustelut paikallisten asukkaiden kanssa avasivat kaivannaisinvestointien vaikutuksia. Kansainvälinen kokemustenvaihto kaivannaissektorista sekä muiden alueen maiden että suomalaisten kansanedustajien kanssa on ollut tärkeä osa ohjelmaa.

Vuoden 2019 aikana 30 kansanedustajaa osallistui koulutuksiin, kaikki kuusi maakuntaparlamenttia järjestivät sidosryhmätalouksien kaivannaisteollisuudesta ja parlamentit vierailivat 20:ssä alan yhtiössä. Luvut olivat hieman aiempia vuosia pienempiä, koska maassa järjestettiin lokakuussa yleisvaalit. Vaalikampanjoinnin ja vaalien aikaan Demo pidättäytyy järjestämästä koulutuksia ja tapaamisia. Myös valiokuntien työntekijöitä on koulutettu parlamentin valvontaroolista kaivannaissektorilla. Tarkoituksena on erityisesti varmistaa, että tieto siirtyy myös uudelle parlamentille vaalien jälkeen, mikä lisää toiminnan kestävyttä. Ohjelmaan osallistuneiden kansanedustajien tieto kaivannaisteollisuudesta sekä sen ihmisoikeusvaikutuksista on lisääntynyt.

Kaivannaissektorin valvonta on parantunut, mistä kertoo se, että valiokunnat järjestävät aiempaa enemmän hallituksen kuulemisia aiheesta. Valiokuntien jäsenten osaaminen näissä kuulemisissa on myös kasvanut. Ohjelma on painottanut ihmisoikeusperusteisuutta ja erityisesti ohjeistuksia ihmisoikeuksien valvomiseksi kaivannaissektorilla. Tämä on johtanut tietoisuuden lisääntymiseen ihmisoikeusperusteisen lähestymistavan tarpeesta sekä kaivannaisteollisuudessa että parlamenttien työssä laajemmin. Kansanedustajien yleinen käsitys oli ollut, että ihmisoikeusloukkauksia esiintyy vain kansalaisten ja valtion tai julkisten tahojen kohtaamisissa. Ohjelmaan osallistuminen auttoi kuitenkin kumoamaan tätä ajatusta ja ymmärtämään, että myös yritykset voivat rikkoa ihmisoikeuksia.

Myös tietoisuus ympäristöoikeuksista ja parlamentin toiminta niiden edistämiseksi lisääntyi. Paikallisyhteisöt kahdella eri kaivosalueella raportoivat kansanedustajille ympäristöongelmista, ja edustajat vierailivat ohjelman tuella alueilla ja kävivät keskusteluja asukkaiden ja kaivosyhtiöiden kanssa. Parlamentaarikkojen puuttuminen asiaan johtikin toimenpiteisiin kahden kaivoksen toiminnan ja ympäristövaikutusten selvittämisen osalta.

Ohjelma tuki kansallisen ja maakuntatason parlamenttien välistä yhteistyötä ja vertaisoppimista. Tiedonvälitys näiden välillä vahvistui, mikä oli tärkeää erityisesti maakuntaparlamenttien edustajille, joilla ei aikaisemmin ole ollut vakiintuneita kanavia yhteydenpitoon kansanedustajien kanssa. Ohjelmassa mukana olevat maakuntaparlamentit esittivät vuoden aikana parlamentille kuusi kannanottoa, jotka sisälsivät konkreettista, tutkittua taustatietoa mahdollisia kaivannaissektorin lakimuutoksia varten. Kansallisen ja maakuntatason parlamenttien edustajat tekivät myös yhteiset suositukset tuleville parlamenteille.

Ohjelman ensimmäisestä vaiheesta tehtiin kansainvälinen, ulkopuolinen arviointi touko–heinäkuun aikana 2019. Arviointi totesi ohjelman olevan erittäin tärkeä Mosambikissa, koska luonnonvarojen demokraattinen hallinta on keskeistä maan tulevaisuudelle. Evaluaatio myös suositteli ohjelman jatkamista ja sen pureutumista erityisesti kaivannaissteollisuuden tulojen jakautumiseen liittyviin kysymyksiin. Toinen vaihe valmisteltiin ja aloitettiin vuonna 2020.

MYANMAR

Demo ja Netherlands Institute for Multiparty Democracy (NIMD) perustivat Myanmarin politiikkakoulun (MySoP) vuonna 2014. Se on toiminut maan viidessä itäisessä osavaltiossa (Tanintharyi, Shan, Mon, Kayin ja Kayah), ja toiminta Yangonin alueella alkoi vuonna 2019. MySoP tuo osallistujia yhteen osavaltion kaikista puolueista sekä alueellisista vaalikomissioista koulutuksiin, joissa käsitellään demokratiaa laajasti: politiikan teoriaa, päätöksentekoa, puolueiden välistä dialogia, sukupuolten tasa-arvoa ja politiikan hyviä käytäntöjä. Noin kolmasosa osallistujista on naisia. Lisäksi MySoP fasilitoi Shanin osavaltiossa vuonna 2018 perustettua monipuoluefoorumia. Myanmarin politiikkakoulun tavoitteena on luoda turvallinen tila puolueiden väliselle yhteistyölle, vahvistaa puolueiden osaamista niin, että ne voivat edustaa äänestäjäkuntaansa entistä paremmin sekä nostaa naisten ja nuorten poliittista osallistumista.

Vuonna 2019 MySoP järjesti kolme 17 päivää kestävästä peruskurssista, joilta valmistui 50 poliitikkoa. Lisäksi 173 poliitikkoa osallistui alumnitapaamisiin. Shanin osavaltion monipuoluefoorumi kokoontui kolme kertaa vuoden aikana, ja siinä oli edustettuina 12 puoluetta. Kaiken kaikkiaan Myanmarin politiikkakoulusta on vuosina 2015–2019 valmistunut yli 280 osavaltiotason poliitikkoa.

Demo on mukana myös EU:n tukemassa, maan laajimmassa demokratiatukihankkeessa (Step Democracy), jota toteutetaan useamman kansainvälisen ja myanmarilaisen organisaation kesken. Demo tukee hankkeessa erityisesti naispoliitikkojen osaamisen vahvistamista sekä tasa-arvon edistämistä puolueissa. 2019 oli hankkeen ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Sen aikana tuotettiin koulu-

50 osavaltiotason poliitikkoa valmistui Myanmarin politiikkakoulusta vuonna 2019.

tusmateriaali naispoliitikoille sekä opas sukupuolten tasa-arvon edistämisestä puolueille, ja 54 nais-ta osallistui uuteen materiaaliin pohjautuvaan koulutukseen. Osana hanketta MySoP myös koulutti 33 aluetason puoluetta ohjelmallisen työn tärkeydestä ja käytännön askelista ohjelmien valmisteluun ja niihin pohjautuvaan päätöksentekoon. Lisäksi puolueille ja vaalikomissiolle järjestettiin koulutusta konfliktinratkaisusta.

Myanmarin demokraattinen kehitys on vielä hyvin haurasta, mutta MySoP on onnistunut luomaan luottamusta ja yhteistyötä puolueiden välillä. Shanin osavaltiossa toimiva monipuoluefoorumi tarjoaa puolueille vakiintuneen tilan keskustelulle ja yhteisten ratkaisujen etsimiselle osavaltiotason taloudel-lisiin, yhteiskunnallisiin ja poliittisiin haasteisiin. Vuonna 2019 foorumin onnistui valmistella osavaltion parlamentille yhteinen ruokaturvaan liittyvä lakialoite, joka myös hyväksyttiin. Tämä oli maan ensim-mäinen monipuolueyhteistyönä syntynyt aloite osavaltion lainsäädännössä. Muiden alueiden puoluei-den osoittama kiinnostus Shanin monipuoluefoorumiin kohtaan on myös rohkaiseva osoitus siitä, että monipuoluefoorumi toimintamuotona on kestävä.

Myanmarin politiikkakoulun 173 alumnista 35 % kertoi kyselyssä tehneensä yhteistyötä muiden puolueiden edustajien kanssa vähintään kerran kuussa. Prosenttiosuus nousi edellisestä vuodesta ja on hy-vin positiivinen tulos ottaen huomioon maan poliittisen kontekstin ja sen, miten uusi asia puolueiden välinen yhteistyö vielä on.

Monipuoluedemokratia ylipäättään on uutta Myanmarissa. Maan puoluekenttä on hyvin hajanainen, sil-lä maassa toimii yli 90 puoluetta, joista useimmat ovat eri etnisten ryhmien pienpuolueita. Luottamuk-sen rakentaminen ja keskustelun fasilitointi puolueiden välillä onkin elintärkeää maan rauhanomaisen ja demokraattisen kehityksen kannalta. Jännitteistä huolimatta puolueet ovat osoittaneet sitoutunei-suutta dialogiin ja yhteistyöhön politiikkakoulun toiminnassa. Tämä antaa toivoa tulevien vaalien ja maan demokraattisen siirtymän suhteen.

TUNISIA

Demo tukee Tunisian politiikkakoulua (TSoP) yhdessä kumppaneidensa, tunisialaisen Centre des Etu-des Méditerranéennes et Internationalesin (CEMI) ja hollantilaisen NIMD:n kanssa. Poliitiikkakoulun koulutukset tarjoavat eri puolueita edustaville nuorille poliitikoille sekä tietoa että käytännön työkaluja politiikassa toimimiseen. TSoP kouluttaa myös tunisialaisia kansanedustajia ja parlamenttiavustajia ja tukee puolueiden strategiavalmistelutyötä sekä strategioiden toimeenpanoa. Lisäksi TSoP on perus-tanut korkean tason monipuoluefoorumin, joka tuo yhteen kaikki puolueet, joilla on enemmän kuin kolme paikkaa parlamentissa.

Foorumi on vakiinnuttanut paikkansa Tunisian politiikassa. Merkittävä osoitus sen toimivuudesta oli yh-teinen aloite eettisestä vaalikampanjoinnista vuoden 2019 vaalien alla. Se oli maan ensimmäinen puo-lueiden välinen sopimus näihin vaaleihin liittyen, ja siihen sitoutuivat kaikki merkittävimmät puolueet.

Suuri osa politiikkakoulun toiminnasta keskittyy nuorten poliitikkojen osaamisen vahvistamiseen. Vuon-na 2019 yli puolet alumneista raportoi, että heidän paremmat valmiutensa politiikkalinjausten laatimi-seen ovat olleet erittäin suureksi tai melko suureksi hyödyksi heidän puolueilleen. Lisäksi 39 % uusista opiskelijoista raportoi olleensa yhteyksissä kansalaisyhteiskunnan kanssa vähintään 4-5 kertaa edellisen puolen vuoden aikana, mikä on 13 prosenttiyksikköä enemmän kuin ennen heidän osallistumistaan po-litiikkakoulun koulutuksiin. Nämä tulokset kertovat puolueiden ohjelmallisen työn sekä tilivelvollisuuden vahvistumisesta. Yhä useampi alumni myös tekee säännöllistä yhteistyötä muiden puolueiden kanssa, sillä 53 % kertoi olevansa yhteydessä ainakin 4-5 kertaa kuukaudessa muiden puolueiden kanssa, kun edellisvuonna luku oli 45 %.

Tunisiassa järjestettiin parlamenttivaalit lokakuussa 2019.

Vuoden 2019 parlamenttivaaleissa valituista 217 kansanedustajasta 54 on osallistunut Tunisian politiikkakoulun toimintaan. Lisäksi useita TSoP-alumneja oli mukana kampanjatiimeissä ja myös kampanjoijien johtajina vaaleissa. Nämä tulokset ovat osoitus politiikkakoulun vahvasta asemasta Tunisian politiikkakentällä. Niillä on toivottavasti myös vaikutusta kansanedustajien yhteistyökäytäntöihin jatkossa, kun neljännes heistä on saanut koulutusta puolueiden välisen yhteistyön merkityksestä. Vaalitulos kuitenkin osoitti myös, että puolueiden ohjelmallisessa työssä on vielä kehitettävää ja se tarvitsee tukea. TSoP on tukenut puolueiden strategiatyötä vuosien varrella, ja viime vuoden vaaleihin mennessä 13 puoluetta oli valmistellut strategiat, ja kahdeksan niistä myös seurasi niiden toimeenpanoa. Muutos ohjelmallisempaan suuntaan ei kuitenkaan välittynyt äänestäjille, sillä monien entisten hallituspuolueiden paikkamäärä parlamentissa putosi merkittävästi ja uusi parlamentti on huomattavan hajanainen.

SAMBIA

Demo toimii Sambiasa naisten poliittisen osallistumisen edistämiseksi kunnallistasolla. Demo tarjoaa paikallisen kumppaninsa, Zambia National Women's Lobby (ZNWL) kanssa koulutusta naispolitiikoille ja tukee heidän yhteistyötään ja verkostoitumistaan yli puoluerajojen. Kansallisella tasolla sekä kolmessa piirikunnassa (Kaoma, Kapiri Mposhi ja Lusaka) on perustettu naisten monipuoluefoorumit. Foorumit kokoontuivat yhteensä kahdeksan kertaa vuonna 2019.

On merkittävää, että puolueiden naisjärjestöjen edustajat ovat pystyneet jatkamaan yhteistyötä monipuoluefoorumeissa sekä kansallisella että paikallisella tasolla ja jopa tukemaan yhteistä ehdokasta paikallisvaltuuston puheenjohtajavaalissa siitä huolimatta, että puolueiden välit Sambiasa ovat viime vuosina kiristyneet. Tämä osoittaa, että puolueiden naiset ovat onnistuneet luomaan turvallisia tiloja, joissa tapaamiset ja keskustelu puolueiden välillä ovat vielä mahdollisia.

Tuloksena naiskunnanvaltuutettujen koulutuksista kolmessa piirikunnassa oli 30 prosenttiyksikön nousu osallistujien valmiuksissa monitoroida puolueiden tasa-arvosuunnitelmien toimeenpanoa. Koulutuksiin osallistuneiden kunnanvaltuutettujen osaaminen politiikkalinjausten tekemisestä kasvoi myös yli 20 prosenttiyksikköä. Monet naiskunnanvaltuutetut kertoivat kartoittavansa aktiivisesti rahoitusmahdollisuuksia yksityiseltä sektorilta tai järjestöiltä yhteisön kehittämishankkeisiin, mikäli valtion rahoitus ei ole riittävää tai ulotu piirikuntatasolle asti. Tämä kertoo valtuutettujen pyrkivän vastaamaan kansalaisten tarpeisiin silloinkin, kun resursseja kunnanvaltuustoissa ei ole. Haasteena on kuitenkin näiden tarpeiden kanavoiminen puolueen politiikkalinjauksiin ja toimiin sen sijaan, että ne jäisivät yksittäisten kunnanvaltuutettujen vastuulle.

Yhdeksän puoluetta on valmistellut Demon hankkeen tuella tasa-arvosuunnitelmat, ja kahdessa puolueessa niiden toimeenpano on käynnissä. ZNWL on tehnyt vaikuttamistyötä puolueiden johdon keskuudessa tasa-arvosuunnitelmiin liittyen ja tukenut puolueita suunnitelmien toimeenpanossa. Prosessi on ollut melko hidas, ja valmiiden tasa-arvosuunnitelmien laatu vaihtelevaa. Tasa-arvoa edistävien toimenpiteiden tuntemus puolueissa on kuitenkin kasvanut.

ETIOPIA

Demo aloitti vuonna 2019 Etiopiassa pilottihankkeen naisten poliittisen osallistumisen tukemiseksi monipuoluepohjalta. Hanke keskittyy erityisesti naisten aktiivisuuden lisäämiseen äänestäjinä ja ehdokkaina tulevissa vaaleissa. Hanke tarjoaa naispolitiikoille koulutusta ja kartoittaa puolueiden tasa-arvosuunnitelmia. Paikallinen kumppani hankkeessa on Network of Ethiopian Women's Associations (NEWA).

Pilottihanke oli vasta aluillaan ja monipuolueyhteistyö maassa vielä uutta, mutta NEWA onnistui kokoamaan merkittävän määrän uusia ja vanhempia puolueita yhteen kartoittamaan politiikan tasa-arvohaasteita. Yli 90 osallistujaa 58 puolueesta, kansalaisyhteiskunnasta ja mediasta osallistui loka-kuussa järjestettyyn koulutukseen. Myös kaksi suomalaista kansanedustajaa oli mukana jakamassa kokemuksia sukupuolten tasa-arvon edistämisestä politiikassa.

SRI LANKA

Demon pilottihanke Sri Lankassa alkoi vuonna 2019. Tavoitteena on perustaa naiskunnanvaltuutettujen verkosto, jossa nuoret naispolitiikot voivat yhdessä yli puoluerajojen vahvistaa politiikassa tarvittavia taitoja ja tehdä yhteistyötä kuudessa piirikunnassa. Hankkeessa tehdään myös vaikuttamistyötä naisten osuuden lisäämiseksi tulevien vaalien ehdokaslistoilla. Paikallinen kumppani hankkeessa on One-Text Initiative (OTI). Hankkeen toiminta puolueiden kanssa alkaa vuoden 2020 aikana.

DEMOKRATIA MUKAAN POLIITTISEEN KESKUSTELUUN - DEMON VIESTINTÄ JA VAIKUTTAMISTYÖ

Demon viestinnän ja vaikuttamistyön päätavoitteena on vahvistaa suomalaisia puolueita demokraatiatuesta ja kehityspolitiikasta lisäämällä tietoa ja kasvattamalla asiantuntijuutta demokraatiatuen kysymyksistä.

Vuoden 2019 vaaleissa seitsemällä yhdeksästä eduskuntapuolueesta oli sitoumuksia kehitysyhteistyöhön vaaliohjelmissaan. Lisäksi kaksi puoluetta mainitsi demokraatiatuen kehityspolitiikan prioriteettina, ja viisi viittasi demokratiaan joko kehitys- tai ulkopoliitiikan kontekstissa. Demon vaikutus näkyi erityisesti uuden hallitusohjelman sitoumuksessa turvata demokraatiatuen ja oikeusvaltiotuen rahoitus sekä EU:n neuvoston päätelmissä demokration tukemisesta ulkosuhteissa. Päätelmät hyväksyttiin syksyllä 2019. Demo on järjestänyt useita seminaareja ja tapaamisia sekä Helsingissä että Brysselissä ja tuottanut kannanottoja päätelmien päivittämisen tarpeesta. Lisäksi Demoa on kuultu asiantuntijana useissa tilaisuuksissa, kuten EU:n jäsenvaltioiden ihmisoikeustyöryhmässä (COHOM).

Noin 100 osallistujaa oli mukana Political Party Peer Network -verkoston konferenssissa Helsingissä.

Tärkeä merkkipaalu EU:n demokraatiapäätelmien edistämiseksi oli Demon yhdessä ulkoministeriön kanssa kesäkuussa 2019 järjestämä Political Party Peer Network (PPPeer Network) -konferenssi. PPPeer Network on kansainvälisten demokraatiatukijärjestöjen verkosto. Konferenssissa oli mukana noin 100 osallistujaa demokraatiatukijärjestöistä, tutkimusyhteisöstä, kansainvälisistä järjestöistä ja ministeriöistä ympäri maailmaa. Tilaisuuden loppuraportin suosituksia käytettiin EU:n demokraatiapäätelmiin liittyvään vaikuttamistyöhön rahoittajille, demokraatiatukitoimijoille, puolueille, hallituksille ja sidosryhmille. Lisäksi Demon eurooppalainen kattojärjestö European Partnership for Democracy (EPD) julkaisi konferenssissa raportin EU:n jäsenvaltioiden demokraatiatukipolitiikoista.

Poliitikot keskustelivat puolueiden tulevaisuudesta Demon paneelikeskustelussa SuomiAreenassa.

Demo on hyvin verkostoitunut sekä Suomessa että kansainvälisesti. Demo on jäsenenä Suomen 1325-verkostossa ja rauhanvälityksen koordinaatioryhmässä sekä EPD:n ja Global Partnership for Multiparty Democracy (GPMD) -verkoston hallituksissa. Kesällä 2019 Demo oli myös mukana Suomen virallisessa delegaatiossa YK:n korkean tason kestävän kehityksen poliittisessa foorumissa (HLPF) sekä GPMD:n järjestämässä sivutapahtumassa puolueiden roolista kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa.

Vuonna 2019 Demo teki julkaisun *Political Parties & Peace Building – the Forgotten Stakeholder in Peace Processes*, joka käsittelee puolueiden roolia rauhanprosesseissa ja konfliktien ratkaisun merkittävänä osapuolena.

Demon viestinnän kohderyhmänä ovat erityisesti puolueet, asiantuntijat ja muut demokratiatuki-toimijat. Tärkeimpiä viestintäkanavia olivat Demon verkkosivut ja sosiaalisen median kanavat, joiden seuraajista merkittävä osa on puolue toimijoita ja demokratiatuen alalla toimivia tahoja. Demon verkkosivuilla vierailtiin yli 28 000 kertaa vuoden aikana, ja sosiaalisen median kanavien seuraajamäärien kasvu vaihteli 2,83 prosentista (Facebook) 22,16 prosenttiin (LinkedIn).

Tapahtumat ovat tärkeä osa Demon toimintaa Suomessa. Heinäkuussa Demo järjesti SuomiAreenassa paneelikeskustelun, ja kansainvälisenä demokratiapäivänä seminaarin yhdessä eduskunnan kanssa. Lisäksi Demo järjesti keskustelutilaisuuden puolueille tekoälyn vaikutuksista demokralialle. Demon jäsenpuolueilla oli olennainen rooli tapahtumien järjestämisessä, ja tapahtumien puhujien ja osallistujien joukossa oli puolueiden puheenjohtajia, ministereitä ja kansanedustajia kaikista Demon jäsenpuolueista. Korkean tason osallistuminen kertoo puolueiden sitoutumisesta Demon toimintaan sekä kohderyhmän tavoittamisesta.

IHMISET

Vuoden lopussa Demon sihteeristössä työskenteli 8 henkilöä. Lisäksi Demon ja NIMD:n yhteisessä hankkeessa Myanmarissa työskenteli 12 henkilöä.

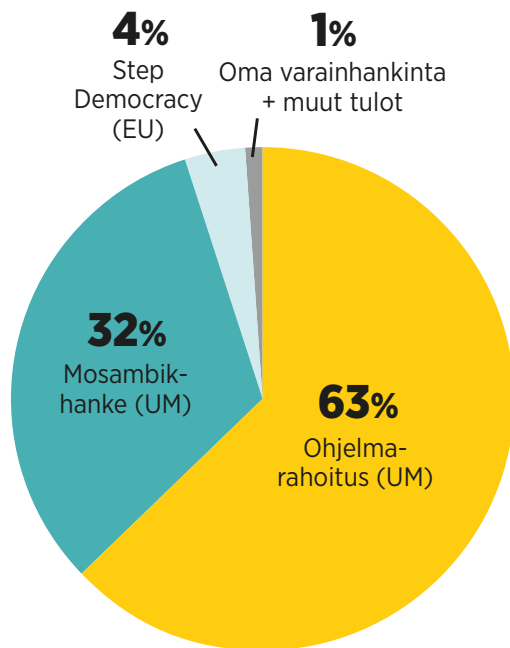
Demon sääntöjen mukaan hallitus johtaa yhdistyksen toimintaa ja valvoo budjetin käyttöä yhdistyskokouksen päätösten ja linjausten mukaisesti. Hallitus osallistuu myös henkilökunnan rekrytointeihin ja talousasioihin liittyvään päätöksentekoon. Hallitus koostuu Demon jäsenpuolueiden edustajista, ja sen kausi kestää kaksi vuotta. Puheenjohtajuus kiertää rotaatioperiaatteella puolueiden kesken. Vuonna 2019 hallituksen kokoonpano oli seuraava: Kristillisdemokraatit 1 paikka (puheenjohtaja), Keskusta 2 paikkaa (ml. 1. varapuheenjohtaja), Kokoomus 2 paikkaa (ml. 2. varapuheenjohtaja), SDP 2 paikkaa, Perussuomalaiset 1 paikka, Vasemmistoliitto 1 paikka, Vihreät 1 paikka, RKP 1 paikka, Sininen tulevaisuus 1 paikka.

TALOUS

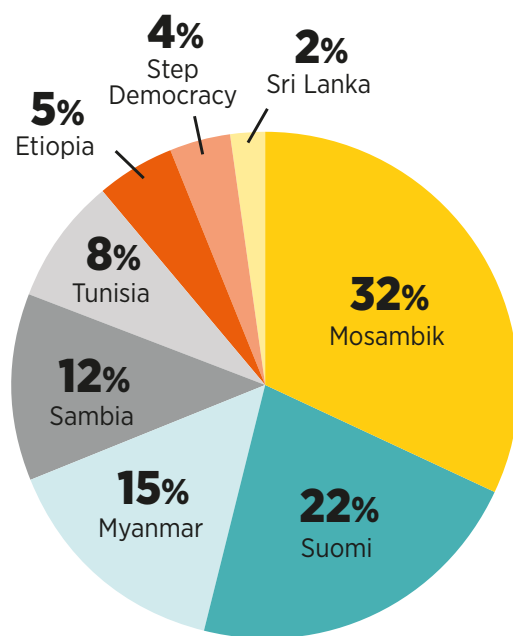
Ulkoministeriön rahoittaman ohjelman kulut olivat vuonna 2019 noin 763 000 euroa. Lisäksi Demo sai ulkoministeriöltä rahoitusta kahdenväliseen ohjelmaan Mosambikissa. Siitä noin 60 000 euroa käytettiin Suomessa, noin 320 000 euroa Mosambikissa ja noin 20 000 euroa Alankomaissa. Lisäksi Demo sai yhdessä NIMD:n kanssa Euroopan Unionilta rahoitusta Myanmarissa toteutettavan Step Democracy -hankkeen puitteissa. Demon ja NIMD:n osuus hankkeen budjetista oli noin 580 000 euroa, josta Demon osuus oli noin 45 000 euroa.

Demon oma varainhankinta ja muut tulot koostuivat lähinnä puolueiden jäsenmaksuista sekä PPPeer Network -konferenssin osallistumismaksuista. Oman varainhankinnan tulot olivat 18 150 euroa.

TULOT

KULUJEN JAKAUTUMINEN

Puolueiden kansainvälinen demokratiayhteistyö – Demo on ainutlaatuinen suomalaisten eduskuntapuolueiden yhteistyöjärjestö, joka tukee monipuoluedemokratiaa uusissa ja kehittyvissä demokratioissa.

Demon jäsenpuolueet:

Kansallinen Kokoomus

Liike Nyt

Perussuomalaiset

Suomen Keskusta

Suomen Kristillisdemokraatit

Suomen ruotsalainen kansanpuolue

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Vasemmistoliitto

Vihreä liitto

www.demofinland.org

